

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Vahter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax: +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRĂREA NR. 214
din 11.07.2012**

Dosar nr.: 194/2012
Petiția nr.: 2420 din data 18.05.2012
Petent: Partida Romilor Pro-Europa
Reclamat: Ziarul "Cotidianul"
Obiect: articol de presă. comentarii discriminatorii la adresa etniei rome

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

I.1.1. Partida Romilor Pro-Europa, cu sediul în București, str. Victor Efimiu, nr. 1-3, et. 5, sector 1

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatorilor

I.2.1. Ziarul "Cotidianul", cu sediul în București, Pța. Presei Libere, nr.1, Corp C-2, et.3, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta solicită constatarea discriminării persoanelor ce aparțin etniei rome, prin comentariile postate online la articolul intitulat "Polițiști norvegieni atacați de romi din România".

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 2420 din 01.06.2012 a fost citată petenta, prin reprezentant. Prin adresa nr. 2685 din 01.06.2012 a fost citat reclamatul, prin reprezentant. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 25.06.2012. La termen, părțile nu s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 2420 din 18.05.2012, petenta a arătat că în data de 4 mai 2012, ziarul Cotidianul publică articolul "Polițiști norvegieni atacați de romi

din România". În acest sens, pe varianta online a cotidianului, apar postate la rubrica comentarii o avalansă de păreri și opinii rasiste și discriminatorii la adresa comunității romne din România, ce au menirea de a afecta grav dreptul la demnitatea personală a acestei comunități.

"Totuși văd că presa nu spune adevărul. Acel "români" nu erau romi ci țigani sadea. Doar țiganii s-au comportat și se comportă așa indiferent în ce țară ar fi. Spre nenorocul nostrum acele jagardele s-au născut pe plaiuri mioritice și ne fac poporul de ocară. Ar trebui ca țările nordice să procedeze ca prin secolul XVII când orice țigan prins era omorât. Atunci așa au scăpat de ei. Cred că va veni timpul când și pe la noi se vor lua asemenea măsuri, prin 1990 începuse bine treaba că li se dădea foc la cocioabe și erau alungați de prin satele de gospodari dar au intervenit răpănoșii cei cu drepturile omului și au stricat munca începută. Păcat..."

"Cum??"niciun minoritar tuciuriu nu este rănit? Dacă făceau așa în Româniatoate televiziunile și muncătorii de rahat+ONG urile săreau și demonstau a polițiștii sunt de vină... Toți minoritarii tuciuirii prinși în țările nordice "la muncă" să fie exilați dincolo de cercul polar...."

4.2. Petenta dorește să menționeze că în prezenta speță nu se pune în discuție libertatea presei, respectiv a jurnalistului în domeniul presei scrise, ci obligația pe care trebuie să și-o fiecare cotidian, central sau local, în ceea ce privește filtrarea și postarea comentariilor cititorilor, cu privire la aspectele dezbătute în articolul de presă.

4.3. În drept, petenta invocă prevederile art. 2 alin. 5 și 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

4.4. Ca mijloc de probă, petenta depune la dosar copie a articolului și a comentariilor în cauză și linkul la care poate fi accesat probatoriul arătat.

Reclamatul nu a comunicat un punct de vedere

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 În fapt, Colegiul reține că fapta de discriminare constă în nefiltrarea comentariilor rasiste la articolele de presă postate online.

5.2.1 În drept, analizând faptele reținute în acest caz, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO), care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă” (vezi CEDH, 18 februarie 1991, *Fredin c/Sueda*, par.60, 23 iunie 1993, *Hoffman c/Autriche*, par.31, 28 septembrie 1995, *Spadea et Scalabrino c/Italia*, 22 octombrie 1996 *Stubbings et autres c/Royaume-Uni*, par.15)

5.2.2 Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000R cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000R. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în

mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

5.2.3 Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

5.2.4 Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.2.5 CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 *Stubbings et autres c/Royaume-Uni*, parag.75)

5.2.6 Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură comentariile și opiniile postate pe site-ul ziarului Cotidianul sunt de natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată. Comentariile fac trimitere explicită la apartenența etnică a persoanelor ce fac obiectul materialului, în debutul comentariilor devine evident că persoanele vizate sunt "*romii care au atacat polițiștii norvegieni*". Ceea ce interesează în acest context, este trimiterea explicită la un anumit grup etnic, în termeni ironici ori satirici, la modul extrem (n.n.) "Spre nenorocul nostrum acele jagardele s-au născut pe plaiuri mioritice și ne fac poporul de ocară. Ar trebui ca țările nordice să procedeze ca prin secolul XVII când orice țigan prins era omorât. Atunci așa au scăpat de ei. Cred că va veni timpul când și pe la noi se vor lua asemenea măsuri, prin 1990 începuse bine treaba că li se dădea foc la cocioabe și erau alungați de prin satele de gospodari dar au intervenit răpănoșii cei cu drepturile omului și au stricat munca începută. Păcat...." (...) etc.

5.2.7 Totodată, din analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul Director se raportează și la jurisprudența CEDO pentru a defini limita dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate.

5.2.8 Privind libertatea de exprimare, CEDO analizează trei aspecte:

a) legalitatea restrângerii, și anume existența unei baze legale interne, și calitatea normei juridice (legea trebuie să fie accesibilă, precisă și previzibilă în așa fel încât să se înțeleagă restrângerea în mod clar, totodată trebuie să permită estimarea consecințelor faptelor contrare legii);

b) legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

c) necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

5.2.9 În acest sens, CEDO a elaborat un set de principii:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52 ș.a.);

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49 ș. a.)

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979 ș. a.); astfel, între altele, este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbateră publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52 ș. a.);

d) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40 ș. a.);

e) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979 ș. a.);

f) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al Convenției (JERSILD împotriva DANEMARCEI [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35; GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 41 ș. a.);

g) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 53; GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 38 ș. a.);

j) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (JERSILD împotriva DANEMARCEI [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31 ș. a.); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea discriminării trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49 ș. a.);

k) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale. CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor decât în

circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (CUMPĂNĂ ȘI MAZĂRE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115 ș. a.).

5.10. Având în vedere faptul că petiția face referire la încălcarea dreptului la demnitate personală așa cum este prevăzut de art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, informațiile ce trebuie analizate în acest sens de către Colegiul director al CNCD sunt afișate pe site-ul ziarului Cotidianul.

5.11. Sintetizând, informațiile publicate pe site-ul ziarului Cotidianul nu pot fi încadrate ca fapte de discriminare în accepțiunea art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, însă comentariile ce au urmat acestor informații au un caracter discriminatoriu și rasist, care duce la istigarea de ură.

5.12. Colegiul consideră necesară precizarea conform căreia, comentariile de acest nivel sunt foarte periculoase datorită durității acestora (*"Ar trebui ca țările nordice să procedeze ca prin secolul XVII când orice țigan prins era omorât"*). Nu se poate reține libera exprimare în cuvinte atât de dure precum cele arătate, ci mai degrabă o formă de ură inexplicabilă care nu poate decât să instige și, mai mult, care pot fi urmate ca exemplu.

Astfel, Colegiul reține că acest model de comentarii trebuie atent urmărite/supravegheate și eliminate, în vederea evitării situațiilor în cauză.

5.13. Având în vedere obligația ziarului de a face tot posibilul evitării postării unor astfel de mesaje, Colegiul recomandă reclamatului instituirea unei metode de a filtra comentariile cititorilor, prin interzicerea unor cuvinte cheie, care ar putea aduce atingerei demnității umane.

5.14. Mai trebuie subliniat și faptul că la aplicarea sancțiunii, Colegiul director a luat în considerare următoarele: reclamatul nu are calitatea de recidivist, cel puțin în ultimi 2 ani, iar achiziționarea unor softuri performante necesare efectuării filtrării ridică probleme de ordin material în sensul în care softurile respective sunt foarte costisitoare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (4) și art. 26 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi pentru ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate constituie acte de discriminare conform art. 2 alin.1 și art. 15 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

2. Sancționarea ziarului „Cotidianul”, prin redactor șef, cu avertisment, potrivit art.2 alin.1 și art. 26 alin.1 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

3. Recomandă părții reclamate să manifeste exigență în raport cu modul în care se exercită dreptul la libertatea de exprimare din prisma reputației sau a drepturilor altora, pentru a asigura respectarea demnității personale și a principiului nediscriminării garantate în România prin Constituție și O.G. nr. 137/2000

4. Clasarea dosarului;

5. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;
6. O copie a hotărării se va transmite părților;
7. O copie a hotărării se va transmite și Clubului Român de Presă, spre înștiințare, cu rugămintea de a încerca împreună cu membrii acestuia o modalitate de eliminare a cuvintelor discriminatorii și rasiste la articolele de presă publicate online.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Călea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BERTZI Theodora – Membru

CAZACU Liana Ioana – Membru

HALLER Istvan – Membru

STANCIU Claudia Sorina – Membru

Data redactării 23.07.2012

**Redactat și motivat de Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal de 15 zile, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

